

УДК 342.9:658.562(477)

М.Є. Александров,
здобувач ДНДІ МВС України, старший науковий співробітник
ДНДІ МВС України, м. Київ,
ORCID ID 0000-0001-9574-232X

СКЛАДОВІ МЕХАНІЗМУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ БЕЗПЕЧНОСТІ ПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ

У статті на основі досліджень науковців у галузі права проаналізовані поняття “механізм” та “механізм адміністративно-правового регулювання”. За результатами аналізу надано визначення механізму адміністративно-правового регулювання у сфері безпеки промислової продукції. Визначено основні складові механізму адміністративно-правового регулювання, проаналізовано кожну зі складових та наведено приклади їх функціонування на основі законодавчої бази у сфері безпеки промислової продукції України.

Ключові слова: механізм, адміністративно-правове регулювання, норми права, правові відносини.

В статті на основі досліджень учених в області права проаналізовані поняття “механізм” і “механізм адміністративно-правового регулювання”. По результатам проведенного анализа дано определение механизма административно-правового регулирования в сфере безопасности промышленной продукции. Определены основные составляющие механизма административно-правового регулирования, проанализирована каждая из составляющих и приведены примеры их функционирования на основе законодательной базы в сфере безопасности промышленной продукции Украины.

Ключевые слова: механизм, административно-правовое регулирование, нормы права, правовые отношения.

Питання захисту прав споживачів є одним з найбільш актуальних на сьогодні. У березні 2017 року в Україні була схвалена Концепція державної політики у сфері захисту прав споживачів на період до 2020 року [1]. Концепція, зокрема, ставить своєю метою забезпечення конституційних гарантій безпеки та якості споживання та сприяння розвитку системи незалежних досліджень рівня якості та безпеки товарів, робіт і послуг на споживчому ринку. Розв'язання проблем можливе шляхом застосування комплексного підходу до вирішення питань захисту прав споживачів, що передбачає розвиток та взаємодію всіх складових системи захисту прав споживачів в Україні, зокрема правового забезпечення, державного захисту прав споживачів, ринкового та громадського захисту прав споживачів. Також одним зі шляхів вирішення проблеми, на нашу думку, є вдосконалення механізму адміністративно-правового регулювання у сфері безпеки промислової продукції, оскільки безпека промислової продукції прямо впливає на здоров'я людей.

Метою цієї статті є визначення складових механізму адміністративно-правового регулювання у сфері безпеки промислової продукції. Для досягнення мети в дослідженні пропонується вирішити такі завдання:

- проаналізувати поняття “механізм”, “механізм адміністративно-правового регулювання”;
- визначити складові механізму адміністративно-правового регулювання;

– навести конкретні приклади складових механізму адміністративно-правового регулювання у сфері безпечності промислової продукції.

Механізму адміністративного права присвячені праці таких науковців, як А.Б. Авер'янов, С.С. Алексєєва, Т.О. Коломоєць, І.П. Голосніченко, О.Є. Лунєв, О.В. Мальцев, Х.П. Ярмакі та С.Т. Гончарук. Однак їх дослідження стосуються визначення механізму адміністративно-правового регулювання та його складових у цілому, без конкретизації сфери.

Поняття “механізм” у рамках нашого дослідження слід розглядати у значенні системи або внутрішнього устрою, що в цьому випадку стосується адміністративно-правового регулювання. Зазначимо, що у словниках термін “механізм” тлумачиться як внутрішня будова, система чого-небудь [2].

Визначення механізму адміністративно-правового регулювання (далі за текстом – “механізм”) у підручнику Т.О. Коломоєць трактується таким чином: сукупність правових засобів, за допомогою яких здійснюється правове регулювання суспільних відносин у сфері адміністративного права [3]. І.П. Голосніченко, надаючи визначення поняттю “механізм”, в цілому повторюючи попередню думку наголошував на тому, що вплив механізму здійснюється на ті відносини, які виникають у процесі здійснення виконавчої влади [4]. Правовий механізм, на думку С.С. Алексєєва, має гарантувати в юридичному полі досягнення цілей, які встановлюються на законодавчому рівні, видаючи або санкціонуючи юридичні норми в межах певних моделей юридичного впливу [5].

Поряд із поняттям механізму в літературі застосовується термін “система адміністративного права”. Наприклад, Саліщева Н.Г. у підручнику, складеному під загальною редакцією Лунєва О.Є., визначає систему [радянського] адміністративного права як сукупність взаємопов'язаних правових інститутів, норми яких регулюють однорідні за своїм змістом суспільні відносини [6]. Оскільки адміністративно-правове регулювання як один із видів галузевого правового регулювання заснований на дії адміністративного права, можна вивести поняття “система адміністративно-правового регулювання” як засоби та інститути (суб'єкти) адміністративного права, спрямовані на регулювання суспільних відносин.

Отже, *механізм адміністративно-правового регулювання у сфері безпечності промислової продукції – це сукупність взаємопов'язаних між собою правових норм, засобів та інститутів, які регулюють відносини у сфері безпечності промислової продукції.*

Найважливішими засобами механізму є норми адміністративного права. Норми адміністративного права визначалися науковцями із різними акцентами, однак усі науковці дотримуються єдиної думки: адміністративно-правові норми є встановленими державою, формально визначеними та юридично обов'язковими правилами поведінки учасників суспільних відносин у конкретній сфері адміністративного регулювання. За їх допомогою, з одного боку, регулюється поведінка суб'єктів адміністративного права, охороняються права фізичних та юридичних осіб, встановлений у державі правопорядок, з іншого, виникають адміністративні правовідносини, в яких статус суб'єктів реалізується.

В адміністративно-правових нормах закріплюються приписи щодо державного нагляду і контролю, при цьому виконання цих приписів гарантується державою за допомогою організаційно-роз'яснювального та суспільно-примусового характеру.

Норми адміністративного права також мають власну структуру, що базується на гіпотезі, диспозиції та санкції як складових елементах правових норм.

Гіпотеза – елемент адміністративно-правової норми, що вказує на умови (фактичні обставини), при настанні або ненастанні яких припис вступає в дію [7]. Гіпотези бувають абсолютно визначеними, відносно визначеними та невизначеними. При абсолютно визначеній гіпотезі законодавство пов'язує суб'єкт управління єдиною умовою, виключаючи можливість прийняття останнім рішень з урахуванням місцевих

або часових умов. Єдині умови закріплюються в нормах права. Відносно визначена гіпотеза містить вказівки на можливість її застосування на власний розсуд правозастосувача. Існують також невизначені гіпотези, які сприяють самостійності суб'єктів управління щодо здійснення ними своїх обов'язків шляхом вибору норм впливу та шляхів їх застосування.

Розглянемо види гіпотез у сфері безпечності промислової продукції на прикладі однієї статті (шостої) Закону України “Про захист прав споживачів”. Абсолютно визначену гіпотезу знаходимо в пункті 1, в якому зазначається, що продавець (виробник, виконавець) зобов'язаний передати споживачеві продукцію належної якості, а також надати інформацію про цю продукцію. Гіпотетично продавець (виробник, виконавець) передає споживачеві якісну продукцію та надає інформацію про неї незалежно від інших побічних обставин, часу або місця події. Отже, у пункті 1 ст. 6 Закону виражено визначену гіпотезу. Далі у пункті 2 читаємо: продавець (виробник, виконавець) на вимогу споживача зобов'язаний надати йому документи, які підтверджують належну якість продукції. Документи щодо належної якості продукції надаються виробником або продавцем *на вимогу* споживача, тобто за конкретно визначених обставин (наявність вимоги). Це приклад відносно визначеної гіпотези. Нарешті, у пункті 5 є такий припис: перелік груп технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту (обслуговуванню) або гарантійній заміні, встановлюється Кабінетом Міністрів України. Тобто Кабінету Міністрів України як суб'єкту управління надається самостійність щодо визначення товарів, що підлягають ремонту, відповідно впливаючи на правовідносини між виробниками, споживачами та суб'єктами господарювання, які здійснюватимуть цей контроль. Це приклад невизначеної гіпотези [8].

Диспозиція – це структурний елемент адміністративно-правової норми, в якому визначається правило поведінки, розпорядчі нормою, права і обов'язки сторін. Залежно від форми вираження, диспозиції адміністративно-правових норм підрозділяються на розпорядчі, ті, що надають правові повноваження, та ті, що забороняють. [9].

Розпорядчі диспозиції покладають на суб'єктів обов'язок здійснення певних дій, наказують їм той чи інший варіант належної поведінки, обов'язок здійснення ними тих чи інших дій. Наприклад, інші органи виконавчої влади (окрім Кабінету Міністрів України) та установи не мають права встановлювати чи будь-яким іншим чином здійснювати регулювання та/або державний контроль, включаючи інформацію про харчові продукти, якщо це не передбачено цим Законом [10]. Диспозиції, що надають правові повноваження, визначають в адміністративному праві, як правило, функції і правові повноваження суб'єктів державного управління. Так, згідно із Законом “Про захист прав споживачів”, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, здійснює державний контроль за додержанням законодавства про захист прав споживачів, забезпечує реалізацію державної політики щодо захисту прав споживачів.

Диспозиції що забороняють містять заборону на здійснення тих або інших протиправних діянь (дій або бездіяльності). Такі диспозиції вимагають утримуватися від певного варіанту поведінки, яке законом вважається правопорушенням. Наприклад, розповсюджувачі зобов'язані не постачати продукцію, про яку їм відомо або має бути відомо на підставі наявної в них інформації, що ця продукція не відповідає вимогам щодо забезпечення безпечності продукції, тобто розповсюджувачам заборонено постачати продукцію, що не відповідає вимогам безпечності [11].

Санкції – міри державного впливу, що застосовуються до органів управління, посадових осіб і громадян, що не дотримуються або таких, що порушують правила поведінки. Наприклад, уведення в обіг (випуск на ринок України, в тому числі з ремонту) або реалізація продукції, яка не відповідає вимогам стандартів, сертифікатів

відповідності, норм, правил і зразків (еталонів) щодо безпечності, якості, комплектності та упаковки (за винятком випадків, передбачених законодавством України), тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, громадян-власників підприємств чи уповноважених ними осіб від двадцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [12]. Штрафні санкції визначені також у IV розділі Закону “Про загальну безпечність нехарчової продукції” (ст. 15, п. 1–4).

Адміністративно-правові норми у сфері безпечності промислової продукції регулюють і організують відносини у сфері забезпечення захисту прав споживачів, доводять до учасників правових відносин відомості щодо наявності небезпечної продукції, забезпечують законність і дисципліну при виготовленні, транспортуванні, зберіганні, реалізації та експлуатації продукції, формують правосвідомість у споживачів, виробників та реалізаторів продукції.

Розглянемо засоби адміністративно-правових норм (далі – АП норми), які застосовуються у сфері безпечності промислової продукції. В.К. Колпаков запропонував такий перелік засобів адміністративно-правових норм: організаційні, роз’яснювальні, стимулюючі та примусові засоби [13].

Організаційні засоби виявляються у створенні умов для застосування норм, їх матеріально-технічного забезпечення тощо. Наприклад, Законом визначається, що ринковий нагляд здійснюється органами ринкового нагляду в межах сфер їх відповідальності. Органи ринкового нагляду створюють єдину систему [14].

Роз’яснювальні засоби доводять до адресатів (у нашому випадку – виробників, постачальників та реалізаторів продукції) зміст норми, її значущість та неминучість відповідальності. Так, у кожному Законі України визначаються терміни та визначення, які вживаються в кожній конкретній нормі. Також, як приклад, можна навести визначення Закону, що стандарти для харчових продуктів, методики досліджень (випробувань) та порядок відбору зразків є обов’язковими для виконання лише в разі, коли це передбачено Законом. Зазначається також перелік осіб, які несуть відповідальність. Наприклад, особи, винні в порушенні законодавства про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції, несуть дисциплінарну, адміністративну, цивільну, кримінальну відповідальність відповідно до закону. Посадові особи органів виконавчої влади у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею несуть відповідальність відповідно до закону [15].

Стимулюючі засоби виражаються в різних заохочувальних заходах для тих, хто точно виконує приписи норм. Прикладом заохочувальних заходів може слугувати надання пільгових кредитів господарствам, які ведуть екологічно чисте землеробство та встановлення підвищених закупівельних цін на екологічно безпечну продукцію.

Примусові засоби, тобто притягнення до відповідальності перед державними органами і пов’язані із притягненням заходи, визначаються, як правило, у відповідних кодексах, або безпосередньо статтями законів. Так, ст. 42¹ кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) визначає, що виробництво, заготівля, реалізація сільськогосподарської продукції, що містить засоби захисту рослин, стимулятори їх росту, мінеральні добрива та інші хімічні препарати понад гранично допустимі рівні концентрації (тобто є небезпечною), тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від трьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією зазначеної продукції або без такої і на посадових осіб – від п’яти до восьми неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією зазначеної продукції або без такої. Тобто в цьому примусовому засобі адміністративно-правової норми визначено конкретне порушення і конкретний захід примусу (накладання адміністративного штрафу).

Відповідно, визначені норми права мають реалізовуватись. Реалізація АП норм є практичним втіленням приписів (правил), які вони містять, у діяльність суб’єктів

суспільних відносин. У юридичній літературі зустрічається поняття форм або способів реалізації АП норм. Російські науковці, зокрема Б.В. Россинський, виділяють чотири способи реалізації: 1) використання; 2) виконання; 3) дотримання; 4) застосування [16]. Натомість, українські юристи наголошують саме на формах реалізації і виділяють лише три: 1) використання; 2) виконання; 3) застосування. Виключення дотримання із переліку самостійних форм пов'язується із тим, що дотримання є слідуванням приписів норм щодо обов'язків утримання від заборонених дій і фактично пов'язане з реакцією учасників правових дій на обмеження та заборони. Тобто дотримання притаманне усім формам реалізації АП норм. Оскільки застосування найчастіше визначається як самостійна форма, в контексті складових механізму розглянемо дві: використання та виконання.

Використання, на відміну від виконання, полягає в добровільному (тобто за бажанням суб'єктів) здійсненні ними їх законних прав. Так, споживачі (користувачі) мають право звертатися до органів державного ринкового нагляду за захистом порушеного права на безпечність продукції, прикладом використання норм може слугувати добровільна оцінка відповідності продукції виробниками. Добровільна оцінка відповідності здійснюється на добровільних засадах, в будь-яких формах, включаючи випробування, декларування відповідності, сертифікацію та інспектування, та на відповідність будь-яким заявленим вимогам [17].

У визначеннях, наданих способам реалізації АП норм, фігурує поняття “відносини”, а правові відносини, як було визначено нами раніше, є органічними складовими механізму.

Адміністративні правовідносини, як видно з попередніх визначень, базуються на АП нормах, а також на правах та обов'язках суб'єктів, визначених відповідними нормами. При цьому, адміністративні правовідносини не виникають відразу, з нічого. Їх формування складається з послідовних етапів. По-перше, визначається доцільність конкретного правовідношення та можливість його встановлення. По-друге, створюється певна модель відносин, юридична конструкція, яка, у свою чергу, потребує закріплення в АП нормах. Відповідно, після закріплення моделі відносин настає період їх реалізації, під час якого виникають сталі юридичні зв'язки між адресатами норм.

Доцільність виникнення правовідносин у сфері безпечності промислової продукції є, на нашу думку, безсумнівною, адже їх кінцевою метою є забезпечення права людини на життя та здоров'я, а також охорона навколишнього середовища, що передбачено Конституцією України [18]. Оскільки Конституція також покладає обов'язок щодо охорони життя, здоров'я людей на державу, модель правовідносин має виходити з державного регулювання забезпечення цих обов'язків. Це виявляється в тому, що держава, по-перше, через законодавство встановлює норми щодо забезпечення благополуччя населення та довкілля, які виражаються у відповідних документальних актах (Законах, Положеннях, Постановах тощо).

Право на здоров'я та життя має кожна людина, яка в контексті сфери безпечності промислової продукції є споживачем. Об'єктом правовідносин у механізмі адміністративно-правового регулювання сфери безпечності промислової продукції є права споживачів на безпечну продукцію та права людини на життя, здоров'я та безпечне довкілля. Суб'єктами ж є органи державної влади, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання, громадські об'єднання та окремі громадяни. Детальніше суб'єкти адміністративно-правового регулювання у сфері безпечності промислової продукції розглядатимуться нами в окремому пункті. Щодо механізму в цілому і правовідносин як структурного елементу цього механізму, важливо встановити характер правовідносин, рівні та структуру зв'язків між їх суб'єктами.

Отже, якщо розглядати правовідносини у сфері забезпечення безпечності промислової продукції, то за функціональним призначенням можна виділити регулятивні та правоохоронні правовідносини.

Регулятивні правовідносини виникають між органами законодавчої влади, виконавчої влади та суб'єктами (виробниками та розповсюджувачами продукції). Якщо розглядати правоохоронні відносини у сфері безпечності промислової продукції, то вони можуть мати як горизонтальний зв'язок (коли до правоохоронних органів надходить інформація від контролюючих органів щодо наявності фактів небезпечної продукції), так і зв'язки, які пов'язані із виконанням правоохоронними органами покладених на них завдань. Ці зв'язки можуть мати адресатом як виробників і розповсюджувачів (встановлення факту наявності небезпечної продукції, організація процесуальних дій щодо притягнення суб'єктів господарювання до відповідальності), так і власне споживачів (реагування на сигнали щодо небезпечної продукції від окремих громадян чи громадських об'єднань, встановлення фактів спричиненої споживачам шкоди тощо).

Отже, складові механізму, які включають в себе норми права, акти їх реалізації та правовідносини, що виникають між різними суб'єктами права, мають розгалужену систему, підкріплюються законами України та іншими нормативно-правовими документами, і виражають сутність механізму адміністративно-правового регулювання у сфері безпечності промислової продукції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про схвалення Концепції державної політики у сфері захисту прав споживачів на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 березня 2017 року. База даних Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/217-2017-%D1%80> (дата звернення: 15.03.2018).
2. Механізм. Тлумачення / Словник української мови. Академічний тлумачний словник (1970–1980). URL: <http://sum.in.ua/s/mekhanizm> (дата звернення: 16.03.2018).
3. Коломоєць Т.О., Стахурський М.Ф. Адміністративне право України: підручник. Вид. 2, змін. і доп. / за заг. ред. Т.О. Коломоєць. К.: Істина, 2012. 528 с.
4. Голосніченко І.П. Адміністративне право України: основні поняття: навч. посіб. С – К.: ГАН, 2005. 231 с.
5. Алексеев С.С. Общая теория права: курс: в 2 т. Т. 1. – М.: Юридическая литература, 1982.
6. Лунев А.Е. Административное право (Общая и Особенная части) / под ред. проф. А.Е. Лунева. М.: Юридическая литература, 1970.
7. Братановский С.М. Административное право. Учебник. Саратов, 2013. С. 22.
8. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII. База даних. Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1023-12> (дата звернення: 15.03.2018).
9. Попов Л.Л. Административное право России: учебник. 2-е изд., перераб. и доп. М., 2010. С. 48–49.
10. Про основні принципи безпечності та якості харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР. База даних. Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 16.03.2018).
11. Про загальну безпечність нехарчової продукції. Закон України від 02.12.2010 р. № 2736-VI. База даних. Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2736-17> (дата звернення: 15.03.2018).
12. Про адміністративні правопорушення. Кодекс України. Редакція від 07.01.2018 р. База даних. Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/page11> (дата звернення: 15.03.2018).
13. Колтаков В.К. Адміністративне право України: підручник. 2-ге вид., допов. К., Юрінком Інтер, 2000. 752 с.
14. Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції. Закон України від 02.12.2010 р. № 2735-VI. База даних. Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2735-17/page> (дата звернення: 16.03.2018).
15. Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції. Закон України від 14.01.2000 р. № 1393-XIV. База даних. Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1393-14> (дата звернення: 16.03.2018).
16. Россинский Б.В. Административное право. Вопросы и ответы. М., 2000. С. 25–26.
17. Про технічні регламенти та оцінку відповідності. Закон України від 15.01.2015 р. № 124-VIII. База даних. Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/124-19/page2> (дата звернення: 16.03.2018).
18. Конституція України. Редакція від 30.09.2016. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>. (дата звернення: 15.03.2018).

REFERENCES

1. “About an Approval of the Concept of State Policy in the Field of Consumer Rights Protection up to 2020”: the Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 29, 2017, Database Legislation of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/217-2017-%D1%80> (application date 15.03.2018).
2. Mechanism. Interpretation / Dictionary of the Ukrainian language. Academic Background Dictionary (1970–1980). URL: <http://sum.in.ua/s/mekhanizm> (application date 16.03.2018).
3. *Kolomoets, T.O.*, 2012, “Administrative Law of Ukraine”: textbook, K.: Pravda, 528 p.
4. *Golosnichenko, I.P., Stakhursky, M.F.*, 2005, “Administrative Law of Ukraine: Main Concepts: [curriculum vitae]: manual, K., 231 p.
5. *Aliexsieiev, S.S.*, 1982, “General Theory of Law: course: in 2 books. Vol. 1, Moscow: Legal Literature, p.
6. *Luniev, A.Y.*, 1970, Administrative Law (General and Special Parts), M.: Legal literature, p.
7. *Bratanovsky, S.M.*, 2013, Administrative Law: textbook, Saratov, 22 p.
8. “About Consumer Rights Protection: Bill of Ukraine dated May 12, 1991, No 1023-XII, Database Legislation of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1023-12> (application date 15.03.2018).
9. *Popov, L.L.*, 2010, “Administrative Law of Russia”: textbook, M., 48–49.
10. “About the Basic Principles of Food Safety and Quality”: Bill of Ukraine dated 23.12.1997 No 771/97-BP, Database Legislation of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80> (application date 16.03.2018).
11. “About the General Safety of Non-Food Products”: Bill of Ukraine dated 02.12.2010 No 2736-VI, Database Legislation of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2736-17> (application date 15.03.2018).
12. About administrative violations. Code of Ukraine. Revision from 01/07/2012 Database Legislation of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/page11> (application date 16.03.2018).
13. *Kolpakov, V.K.*, 2000, “Administrative Law of Ukraine”: textbook, K., Yurinkom Inter, 752 p.
14. “About State Market Supervision and Control of Non-Food Products”: Bill of Ukraine dated 02.12.2010 No 2735-VI, Database Legislation of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2735-17/page> (application date 15.03.2018).
15. “Removal from Circulation, Processing, Utilization, Destruction or Subsequent Use of Low-Quality and Dangerous Products”: Bill of Ukraine dated January 14, 2000 No 1393-XIV, Database Legislation of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1393-14> (application date 16.03.2018).
16. *Rossinsky, B.V.*, 2000, “Administrative Law. Questions and Answers”, M., 25–26.
17. Technical Regulations and Conformity Assessment: Bill of Ukraine dated January 15, 2015, No 124-VIII, Database Legislation of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/124-19/page2> (application date 15.03.2018).
18. The Constitution of Ukraine (revision as of 09.30.2016): adopted at the fifth session of the Verkhovna Rada of Ukraine on June 28, 1996. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (application date 16.03.2018).

UDC 342.9:658.562(477)

M.Y. Aleksandrov,

Senior Researcher Scientist of the Research Laboratory of Special
Transport and Improvement of Uniform of the State Research
Institute of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine,
Postgraduate, State Research Institute
of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, Kyiv
ORCID ID 0000-0001-9574-232X

**COMPONENTS OF THE MECHANISM OF ADMINISTRATIVE
AND LEGAL REGULATION IN THE FIELD OF SAFETY OF
INDUSTRIAL PRODUCTS OF UKRAINE**

Paper is devoted to the definition of the components of the mechanism of administrative and legal regulation in the field of safety of industrial products in Ukraine. The author analyzes such general concepts as “mechanism” and “mechanism of administrative-

legal regulation” on the basis of scientific sources and, based on their definitions, provides an interpretation of the concept of “mechanism of administrative and legal regulation in the field of safety of industrial products”.

The author, researching popular science publications, defines the main components of the mechanism of administrative and legal regulation in the field of safety of industrial products, such as the norms of administrative law, acts of the implementation of the rules of law and administrative relations. Basic elements of administrative and legal norms are considered in detail, namely the hypothesis, dispositions and sanctions. Among the acts of an implementation of the rules of law the use is considered as an element. The author’s legal relationship, arising in the field of safety of industrial products, is divided into regulatory and law-enforcement ones.

In studying the components of the mechanism of administrative and legal regulation in the field of safety of industrial products, such research methods as analytical methods of comparison and observation have been used.

Scientific novelty consists in defining the notion of “mechanism of administrative and legal regulation” through the prism of the scope of safety of industrial products. For each of the elements considered as a part of the mechanism of administrative and legal regulation, the author gives examples of use of existing Ukrainian legislation.

According to the results of the research, the author concludes that the existence of the mechanism of administrative and legal regulation in the area under study and the functioning of the mechanism are supported by the Bills of Ukraine and other normative and legal acts. The author emphasizes the unconditional appropriateness of the emergence and existence of administrative and legal relations in the field of safety of industrial products. Research materials can be used to improve administrative and legal regulation in the field under study.

Keywords: mechanism, administrative and legal regulation, regulations, legal relations.

Отримано 21.03.2018